विद्युत लोकपाल (मुंबई)

(विद्युत अधिनियम २००३ च्याकलम ४२(६) अंतर्गत)

अभिवेदन (Representation) क्रमांक १४३ / २०२२

जास्तीचे वीज देयकाबाबत

मेसर्स रानीदेवी छोटेलाल चौरासिया .... अपिलार्थी

विरूध्द

महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी (महावितरण) कल्याण ग्रामीण.............................. .... प्रतिवादी

उपस्थिती :-

अपिलार्थीतर्फे :- छोटेलाल चौरासिया
जगनसिंह राजपूत, ग्राहक प्रतिनिधी

प्रतिवादीतर्फे :- शिवाजी काळे, सहाय्यक लेखा अधिकारी
अपर्णा शेलार, कनिष्ठ अभियंता

कोरम :- वन्दना कृष्णा (भा.प्र.से. निवृत्त)

सुनावणी तारीख :- ९ नोव्हेंबर २०२२

आदेश पारित दिनांक :- १५ नोव्हेंबर २०२२

आदेश

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २०२० (ग्राहक गाऱ्हाणे विनियम २०२०) मधील विनियम १९.१ अन्वये ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच, महावितरण, रत्नागिरी परिमंडळ, (मंच) यांच्या दिनांक २० जुलै २०२२ च्या आदेशाविरूध्द उपरोक्त अपिलार्थीने सदरचे अभिवेदन दिनांक २९ जुलै २०२२ रोजी दाखल केले.

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

Electricity Ombudsman Mumbai M.E.R.C.

२.	मंचाने तक्रारदार यांचे गाऱ्हाणे (क्रमांक K/E/014 of 2022-23), दिनांक २० जुलै २०२२ रोजीच्या आदेशान्वये खालीलप्रमाणे निर्देश दिले.

“ 1. The grievance application No.014 of 2022-23 is partly allowed.

2. Licensee is directed to revise the bill for the month of March 2022 by considering 388 units as per meter reading.

3. Bill for the month of April 2022 is correct and hence need not be corrected. Only the opening arrears of Rs.7024.21/- which is added for March 2022 needs to be corrected based on 388 units.

4. Compensation of Rs.250/- should be credited in the next month bill of the consumer.”

३.	अपिलार्थीने त्यांच्या निवेदनातील व दिनांक ९ नोव्हेंबर २०२२ रोजीच्या व्हिडीओ कॉन्फरसिंगद्वारे झालेल्या सुनावणीदरम्यान सादर केलेले प्रमुख मुद्दे खालील प्रमाणे.

- अपिलार्थी हे महावितरणचे दिनांक १ डिसेंबर २०१६ पासून फ्लॅट नं.१०२ महादेव कॉम्पलेक्स, बोडके चौक जवळ, म्हणाळ गाव, ठाणे येथे घरगुती वीज ग्राहक (क्र. ०२००८३०९८६८७) आह.
- डिसेंबर २०१६ ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत अपिलार्थी मीटर (क्र.०७५१३८९५९१५) वाचनाप्रमाणे नियमित वीज देयकाचा भरणा करत होते. त्यानंतर प्रतिवादीनी अपिलार्थीस ऑगष्ट २०१८ ते एप्रिल २०१९ या कालावधीत 'आरएनटी' (रिडींग नॉट टेकन) या स्टेटसखाली व मे २०१९ ते फेब्रुवारी २०२२ पर्यंत 'फॉल्टी' स्टेटस दाखवून वीज देयके देण्यात आली, त्या वीज देयकांचा सुध्दा अपिलार्थीने भरणा केला आहे. तथापि मार्च २०२२ मध्ये मीटर क्र.०७५१४१२९८५० दाखवून अपिलार्थीना रु.६२१०२/- ची थकबाकी दाखवून एकूण रु.६३७६७/- चे जास्तीचे वीज देयक देण्यात आले.
- परंतू अपिलार्थीचे मीटर (क्र.०७५१३८९५९१५) हा सदोष असल्यामुळे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वितरण परवानाधारकांच्या कृतीची मानके, विद्युत पुरवठा सुरू करावयाचा कालावधी आणि भरपाईचे निश्चितीकरण) विनियम २०२१ (कृती मानके, विनियम २०२१) विनियम १६.४.१ नुसार सदरहू मीटर तीन महिन्याच्या आत बदलणे गरजेचे होते. तथापि, तो बदलला नाही. मे २०१९ ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत सदर मीटर सदोष होता. त्यामुळे फक्त तीन महिन्याची वीज देयकांची वसुली करून, बाकी भरलेली रक्कम व्याजासह परत करणे प्रतिवादींना बंधनकारक होते. तथापि, त्यांनी तसे केले नाही.
- अपिलार्थीने ३ मार्च २०२२ रोजी सदर मीटर क्र.०७५१३८९५९१५ बदलून त्याजागी क्र.०७५१४१२९८५० चा मीटर लावला त्या मीटरवर आरंभीचे रिडींग ११००० केडब्लूएच होते. अपिलार्थी हे रिडींगप्रमाणे

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

वीज देयके भरण्यास तयार आहेत. तथापि, प्रतिवादींनी मार्च २०२२ च्या वीज देयकात मागील पुरवणी वीज देयक रू.६२,१०२/- अदा केले ते नियमानुसार नाही.

- अपिलार्थीने दिनांक २ मे २०२२ रोजी मंचाकडे तक्रार दाखल केली. मंचाने दिनांक २० जुलै २०२२ रोजीच्या आदेशान्वये गाऱ्हाणे अंशतः मान्य करताना मुद्दा क्र.२ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे गाऱ्हाणे निकाली काढले. मंचास मुळ विषय समजला नाही.
- प्रतिवादीच्या म्हणन्यानुसार सदर मीटर क्र.०७५१४१२९८५० पुर्वीचाच होता हे अपिलार्थीस मान्य नाही.
- अपिलार्थीने त्यांच्या अभिवेदनात खालील प्रमाणे मागणी केलो आहे.
  - ✓ पुरवणी वीज देयक रू.६२१०२/- रद्द करण्यात यावे.
  - ✓ मीटर क्र.०७५१३८९५९१५ हा नादुरूस्त असल्याने मे २०१९ ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत सदर मीटर सदोष होता. त्यामुळे फक्त तीन महिन्याची वीज देयकांची वसुली करून बाकी भरलेली रक्कम व्याजासह परत करण्यात यावो.
  - ✓ विनियमानुसार योग्य तो नुकसान भरपाई देण्यात यावी

४. प्रतिवादीने त्यांच्या निवेदनातील व दिनांक ९ नोव्हेंबर २०२२ रोजीच्या व्हिडीओ कॉन्फरसिंगद्वारे झालेल्या सुनावणीदरम्यान सादर केलेले प्रमुख मुद्दे खालील प्रमाणे.

- अपिलार्थी हे महावितरणचे दिनांक १ डिसेंबर २०१६ पासून फ्लॅट नं.१०२ महादेव कॉम्पलेक्स म्हणाळ गाव, ठाणे येथे घरगुतो वीज ग्राहक (क्र.०२००८३०९८६८७) आहेत.
- अपिलार्थीना वीज जोडणी डिसेंबर २०१६ रोजी दिल्यापासून ते आजतागायत कॉमन कॅबीनमध्ये लावलेला तोच मीटर (क्र. ०७५१४१२९८५०) साईटवर असून तो मीटर कधीही बदलण्यात आलेला नाही.
- अपिलार्थीच्या सीपीएल चे अवलोकन केले असता, असे निदर्शनास येते की, अपिलार्थीचा मीटर क्र. ०७५१४१२९८५० हा साईटवर आहे. परंतू बिलींग रेकॉर्ड मध्ये मीटर क्र.०७५१३८९५९१५ याची चुकीने नोंद झाल्याचे निदर्शनास येते. डिसेंबर २०१६ ते जुलै २०१८ पर्यंत अपिलार्थीना मीटर वाचनाप्रमाणे वीज देयके देण्यात येत होती.
- वीज देयकाचे संगणकृत प्रणालीचे आधुनिकीकरण करताना अपिलार्थीस ऑगष्ट २०१८ ते एप्रिल २०१९ या कालावधीत 'आरएनटी' (रिडींग नॉट टेकन) या स्टेटसखाली वीज देयके देण्यात आली व मे

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

Electricity Ombudsman Mumbai M.E.R.C.

२०१९ ते फेब्रुवारी २०२२ पर्यंत 'फॉल्टी' स्टेटसची (७० युनीट प्रती महीना) याप्रमाणे वीज देयके देण्यात आली.

- मार्च २०२२ रोजी अपिलार्थीच्या वीज जोडणी असलेल्या जागेची 'स्थळ तपासणी' केली असता तपासणीमध्ये "एचई" मेकचा मीटर क्र.१४१२९८५० आढळून आला. मीटर सुस्थितीत चालत होता व त्यावर ११३८८ केडब्लूएच चे रिडींग होते.
- डिसेंबर २०१६ ते मार्च २०२२ या कालावधीत अपिलार्थीच्या मीटर ११३८७ (०११३८८-००००१) युनीटची नोंद झाल्याचे निदर्शनास येते. अपिलार्थीचा मीटर क्र.०७५१४१२९८५० चे वेळोवेळी घेण्यात आलेले फोटो रेकॉर्डवर ठेवण्यात आले आहे.
- साईटवरील मीटर क्र.०७५१४१२९८५० व रेकॉर्डवरील मीटर क्र.०७५१३८९५९१५ अद्यावयत करण्यासाठी मीटर रिप्लेसमेंट रिपोर्ट (मीटर बदली अहवाल) दिनांक ३ मार्च २०२२ रोजी भरण्यात आला.
- अपिलार्थीस वापरलेल्या युनीटसप्रमाणे रू.६२१०२/- चे पुरवणी वीज देयक देण्यात आले व एप्रिल २०२२ च्या वीज देयकात डेबीट बील (बी-८०) अॅडजेस्टमेंट दाखविण्यात आली.
- अपिलार्थीचा मीटर क्र.०७५१४१२९८५० हा एचई कंपनीचा असून डिसेंबर २०१६ पासून ते आजतागायत तोच चालू आहे. त्यामुळे सदोष वीज देयक दुरूस्तीचा प्रश्न उद्भवत नाही. अपिलार्थींनी वापरलेल्या वीजेचेच वीज देयक असल्यामुळे अपिलार्थींचे अभिवेदन फेटाळण्यात यावे.

विश्लेषण व निर्णय

५. दोन्ही पक्षकारांचे म्हणणे ऐकण्यात आले व उपलब्ध कागदपत्रांचे अवलोकन करण्यात आले. अपिलार्थी हे महावितरणचे दिनांक १ डिसेंबर २०१६ पासून रूम नं.१०२ महादेव कॉम्पलेक्स म्हणाळ गाव, ठाणे येथे घरगुती वीज ग्राहक (क्र.०२०००८३०९८६८७) आहेत.

६. प्रतिवादींनी असे नमुद केले की, अपिलार्थींना वीज जोडणी डिसेंबर २०१६ रोजी दिल्यापासून ते आजतागायत कॉमन कॅबीनमध्ये लावलेला तोच मीटर (क्र. ०७५१४१२९८५०) साईटवर असून तो मीटर कधीही बदलण्यात आलेला नाही. परंतू बिलींग रेकॉर्ड मध्ये मीटर क्र.०७५१३८९५९१५ अशी चुकीने नोंद झाल्याचे आढळून येते. मार्च २०२२ मध्ये अपिलार्थीच्या वीज जोडणी असलेल्या जागेची 'स्थळ तपासणी' केली असता,

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

Electricity Ombudsman Mumbai M.E.R.C.

तपासणीमध्ये "एचई" मेकचा मीटर क्र.१४१२९८५० असल्याचे आढळून आले व त्यावर ११३८८ केडब्ल्यूएच असे रिडींग होते. मीटर सुस्थितीत चालत होता. डिसेंबर २०१६ ते मार्च २०२२ या कालावधीत अपिलार्थीच्या मीटर ११३८७ (०११३८८-००००१) युनीटची नोंद झाल्याचे निदर्शनास आले.

७. अपिलार्थीने नमुद केले की, डिसेंबर २०१६ ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत अपिलार्थीस मीटर (क्र.०७५१३८९५९१५) वाचनाप्रमाणे दिलेल्या वीज देयकांचा भरणा नियमित करत होते. त्यानंतर प्रतिवादीनी अपिलार्थीस ऑगष्ट २०१८ ते एप्रिल २०१९ या कालावधीत 'आरएनटी' (रिडींग नॉट टेकन) या स्टेटसखाली व मे २०१९ ते फेब्रुवारी २०२२ पर्यंत 'फॉल्टी' स्टेटस खाली वीज देयके देण्यात आली. सदर मीटर सदोष आहे व विनियम १५.४.१ नुसार तीन महिन्याचे सुधारणी पुरवणी वीज देयक देण्यात याव, अशी मागणी केली. भरारी पथकाने २७ जानेवारी २०२० रोजी मीटरची तपासणी केली होती. त्यावेळी मीटर चालू स्थितीत आठळला. तपासणी अहवालावर अपिलार्थीची स्वाक्षरी आहे. त्यानंतरच्या काही काळानंतर मीटरचा डिस्प्ले गेल्यामुळे पुढील रिडींग उपलब्ध झाली नाही. अपिलार्थीने केलेल्या सदोष मीटर बाबतच्या मागणीत काही तथ्य आठळत नाही. परंतू अपिलार्थीचा मीटर (क्र.०७५१३८९५९१५) हा सदोष असल्यामुळे कृती मानके, विनियम २०२१ विनियम १६.४.१ नुसार सदर मीटर तीन महिन्याच्या आत बदलणे गरजेचे होते. तथापि, तो बदलला नाही. मे २०१९ ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत सदर मीटर सदोष होता. त्यामुळे फक्त तीन महिन्याची वीज देयकांची वसुली करून उर्वरीत रक्कम व्याजासह परत करणे प्रतिवादींना बंधनकारक आहे. अपिलार्थीने ३ मार्च २०२२ रोजी सदरहू मीटर क्र.०७५१३८९५९१५ बदलून त्याजागी मीटर क्र.०७५१४१२९८५० लावला त्या मीटरवर सुरवातीचे रिडींग ११००० केडब्ल्यूएच होते.

८. अपिलार्थीचे मीटरचे रेकॉर्ड मधील फोटोवर खालील प्रमाणे रिडींग होते.

रिडींग (केडब्ल्यूएच)	फरक (युनिट)	दिनांक
१०९०२		१२.११.२०२१
११०६५	१६३	१२.१२.२०२१
१११६७	१०२	१२.०१.२०२२

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

११२५७	९०	१२.०२.२०२२
११३८८	१३१	१२.०३.२०२२

अपिलार्थीचा मीटर क्र.०७५१४१२९८५० डिसेंबर २०१६ साली स्थापित केला असून आजतागायत तोच आहे. हे मंचाने आपल्या २० जुलै २०२२ रोजीच्या आदेशात काढलेले निष्कर्ष बरोबर आहेत. तथापि, जुलै २०१८ पासून अपिलार्थीस चुकीचे नॉरमल स्टेटस, आरएनटी स्टेटस व फॉल्टी स्टेटस प्रमाणे वीज देयके होत होती. जुलै २०१८ चे सुरवातीचे मीटर रिडींग १३०२ केडब्लूएच होते तर मार्च २०२२ चे आरंभीचे रिडींग ११००० केडब्लूएच दाखविण्यात आले होते. म्हणून ९६९८ (११००० - १३०२) युनिट हे ४४ महिन्यात (जुलै २०१८ ते फेब्रुवारी २०२२) वापरल्याचे दिसत त्याची सरासरी २२० युनीट प्रती महिना येते.

वीज कायदा २००३ विनियम ५६(२) प्रमाणे सेवेतील कमतरता (डफीसिसंसी इन सर्व्हिस) विचारात घेऊन प्रतिवादींना २४ महिन्याचे, म्हणजे मार्च २०२० ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत २२० युनीट पती महिना प्रमाणे वीज देयकाचे पुरवणी देयक देता येईल.

९. वरील सर्व बाबींचा एकत्रित विचार केला असता, मी खालील प्रमाणे आदेश पारीत करीत आहे.

- ✓ माहे मार्च २०२० ते फेब्रुवारी २०२२ या कालावधीत वीज वापर २२० युनीट प्रती महिना विचारात घेऊन सुधारीत पुरवणी वीज देयक करून देण्यात यावे.
- ✓ आकारलेले व्याज व विलंब आकारणी 'पुरवणी वीज देयक' दिल्यापासून ते आदेशाच्या तारखेपर्यंत माफ करण्यात येत आहे.
- ✓ अपिलार्थीस चालू महिन्याचे वीज देयकासह पुरवणी वीज देयक विचारात घेऊन समान दहा हफ्त्यात वीज देयक भरण्याची परवानगी देण्यात येत आहे. दिलेल्या हफ्त्यावर व्याज व विलंब आकार लागणार नाही. तथापि, अपिलार्थीने चालू महिन्याचे वीज देयक व दिलेले हफ्ते वेळेत न भरल्यास त्यावर नियमानूसार व्याज व विलंब आकार लागू होईल, व प्रतिवादी त्यांच्यावर नियमानूसार कारवाई करू शकतात.
- ✓ अपिलार्थीच्या इतर मागण्या नामंजूर करण्यात येत आहेत.
- ✓ आदेशाच्या दिनांकापासून दोन महिन्यात 'अनुपालन अहवाल' या कार्यालयात सादर करावा.

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

Electricity Ombudsman Mumbai M.E.R.C.

९. अपिलार्थीचे अभिवेदन निकाली काढण्यात येत आहे.

१०. विद्युत लोकपाल (मुंबई) कार्यालयातील सचिव यांनी वरील आदेशाची प्रत अधिक्षक अभियंता, कल्याण-२ यांना पाठवावी व प्रतिवादोच्या मीटर वाचनातील अनियमीततबाबत योग्य कारवाई करण्यात यावी असे आदेशीत करण्यात येत आहे.

सही/-
(वन्दना कृष्णा)
विद्युत लोकपाल (मुंबई)

(Dilip Dumbre)
Secretary
Electricity Ombudsman Mumbai

Electricity Ombudsman Mumbai M.E.R.C.